

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาให้คนมีคุณภาพนั้นต้องเป็นการศึกษาเพื่อทำให้ศักยภาพที่มีอยู่ในตัวคนได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่ ทำให้คนรู้จักคิดวิเคราะห์ รู้จักแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มีคุณธรรมจริยธรรม รู้จักพึ่งตนเองและสามารถและสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างเป็นสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545, หน้า 1) และเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในปัจจุบันคือ การนำระบบประกันคุณภาพการศึกษามาใช้ ทั้งนี้เพราะเชื่อว่าจะเป็นการทำให้การดำเนินงานของสถานศึกษาสอดคล้องกับเป้าหมายหลักการจัดการศึกษา และความต้องการของผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยมีการตรวจสอบ ตรวจสอบ ปรับปรุง คุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ สถานศึกษาจึงต้องให้ความสำคัญต่อเรื่องคุณภาพ ได้กลายเป็นหลักประกันว่าผู้รับบริการจะได้รับสิ่งที่ดีที่สุดตามมาตรฐานที่กำหนดซึ่งก็คือการประกันคุณภาพนั่นเอง (Cheng, 1996 อ้างถึงใน เก็จนก เอื้อวงศ์, 2546, หน้า 2)

เมื่อมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (สำนักนายกรัฐมนตรี, 2545, หน้า 28) ได้บัญญัติไว้เกี่ยวกับคุณภาพของการศึกษาในหมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพ มาตรา 47 กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ อันประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพคุณภาพภายนอก มาตรา 48 กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา ที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยสถานศึกษาต้องจัดทำรายงานประจำปี (Self Assessment Report : SAR) เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเปิดเผยต่อสาธารณชน อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกและการพัฒนาสังคมไทยให้ยั่งยืนต่อไป นอกจากนี้ มาตราที่ 49 ให้สำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มี

ฐานะเป็นองค์กรมหาชนทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์วิธีการประเมินของคุณภาพสถานศึกษาโดยคำนึงถึงความมุ่งหมาย หลักการ และแนวทางการจัดการศึกษาในแต่ละระดับ โดยให้มีการประเมินภายนอกสถานศึกษาทุกแห่ง อย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุก 5 ปี จากสารระดังกล่าวสถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาทุกแห่งต้องถูกดำเนินการประเมินผลรอบแรกภายใน 6 ปี ซึ่งเมื่อได้รับการประเมินเสร็จสิ้นไปแล้วนั้นสถานศึกษาต้องถูกประเมิน 1 ครั้งในทุก 5 ปี ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งในระยะเวลาที่รอการประเมินรอบ 3 นี้เองบุคลากรภายในสถานศึกษา ตลอดจนคณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต้องร่วมกันประเมินกายเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาให้เป็นที่เกณฑ์มาตรฐานใหม่ที่กำหนดและจัดทำรายงานเป็นประจำทุกปี (Self Assessment Report : SAR) รายงานดังกล่าวนี้จะเสนอต่อสำนักงานรับรองมาตรฐานการศึกษาและประเมินคุณภาพการศึกษาเพื่อประเมินคุณภาพภายนอกต่อไป

การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เป็นกลไกสำคัญที่ทำหน้าที่ส่งเสริมและผลักดันให้กระบวนการทำงานของหน่วยงานต่างๆ ในทุกระดับของวงการศึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องดำเนินไปอย่างประสานสอดคล้องกันเป็นระบบมุ่งหน้าไปในทิศทางที่ได้ร่วมกันกำหนดไว้ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการปฏิรูปการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพอันได้แก่ทิศทางที่ได้ร่วมกันกำหนดไว้ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 6 ทั้งนี้โดยอาศัยหลักการ และวิธีการบริหารและการจัดการคุณภาพ (Quality Management) สมัยใหม่ที่เน้นการสร้างเชื่อมั่นให้กับฝ่ายที่เกี่ยวข้องว่าผลิตภัณฑ์หรือการบริการที่เป็นผลผลิตขององค์กร จะมีคุณภาพมาตรฐานที่กำหนดไว้ โดยที่ความมั่นใจนี้ ต้องตั้งอยู่บนรากฐานของหลักวิชาการ ข้อเท็จจริง หลักฐานเชิงประจักษ์ และความสมเหตุสมผลเป็นสำคัญ ผลการประเมินคุณภาพภายนอกโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน) ผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา รอบสอง พ.ศ. 2549-2551 ผลประเมินคุณภาพระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปฐมวัย มีสถานศึกษาเข้ารับประเมิน 20,184 แห่ง ผ่านการรับรอง 16,229 แห่ง และไม่ผ่านรับรอง 3,955 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 19.59 สำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดเป้าหมายและความสำเร็จไว้ ดังนี้ คือ 1) ร้อยละ 100 ของโรงเรียนที่มีคุณภาพการศึกษาอยู่ในระดับปรับปรุง ได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพระดับพอใช้ 2) ร้อยละ 60 ของโรงเรียนที่มีคุณภาพระดับพอใช้ ได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพระดับดี 3) ร้อยละ 70 ของโรงเรียนที่มีคุณภาพระดับดี ได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพระดับดีมาก และปัญหาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาคือมาตรฐานการเรียนรู้ด้านนักเรียน คือ

การอ่านออกเขียนได้ คิดเลขคล่อง คิดเชิงเปรียบเทียบ รับผิดชอบ มีวินัย ประหยัด สุขภาพแข็งแรง รักร์สิ่งแวดล้อม จิตใจเบิกบานตื่นตัว และพร้อมที่จะเรียนด้านครูคือการรู้จักเด็กรายคน การสอนให้เด็กคิด การใช้สื่อช่วยสอนและการสอนเต็มเวลาด้านผู้บริหารคือความมุ่งมั่นที่จะทำงานให้สำเร็จ การทำงานร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมด้านปัจจัยพื้นฐาน คือ อาคารเรียนไม่แข็งแรง ไม่มั่นคงและไม่มีความปลอดภัยและเพียงพออุปกรณ์สาธิตสาธิตไม่เพียงพอกับความต้องการและไม่อยู่ในสภาพที่ใช้ได้ห้องสมุดมีหนังสือไม่เพียงพอ (สำนักวิชาการ และมาตรฐานการศึกษา, 2554)

ผู้บริหารโรงเรียนจำเป็นต้องดำเนินการบริหารการศึกษาในโรงเรียน โดยจะต้องคำนึงถึง การเจริญเติบโตและความก้าวหน้าของโรงเรียนด้วย ความสำเร็จของผู้บริหารโรงเรียนนั้น นอกจากจะขึ้นอยู่กับสมรรถภาพทางการบริหารของผู้บริหารโดยตรงแล้ว ยังขึ้นอยู่กับความทุ่มเทร่วมมือร่วมใจของคณะครู และผู้ร่วมงานทุกกลุ่มอีกด้วย ซึ่งผู้บริหารจะต้องใช้ภาวะผู้นำและศิลปะในการบริหารเพื่อให้คณะครูและผู้ร่วมงานฝ่ายอื่นๆ ปฏิบัติงานให้เต็มความสามารถ ด้วยความเต็มใจและมีความสุขอยู่กับหมู่คณะและอาชีพของตน ภาวะผู้นำและคุณลักษณะของผู้บริหารที่มีอิทธิพลต่อ ประสิทธิภาพของผู้บริหารอย่างมาก กล่าวกันว่า ผู้บริหารนอกจากจะมีความรู้ ความสามารถ เหนือกว่าคนอื่น มีมนุษยสัมพันธ์ดี สามารถทำงานร่วมกันกับกลุ่มคนได้ มีเสน่ห์ บารมี และคุณธรรมอันเป็นตัวอย่าง ได้แล้ว แบบภาวะผู้นำยังเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการบริหาร ผู้บริหารที่มุ่งงานมากเกินไป อาจสร้างความเครียดและบรรยากาศที่อึดอัด ในขณะที่ผู้บริหารที่มุ่งคนเกินไปอาจจะต้องใช้พลังงานเพื่อสร้างสัมพันธ์และสื่อความหมายมาก ไม่คุ้มกับผลงานที่ได้รับ นักพฤติกรรมศาสตร์ที่ศึกษาแบบภาวะผู้นำหลายท่าน ได้ยืนยันว่า แบบภาวะผู้นำมีความสัมพันธ์กับ ประสิทธิภาพของงานและมีการพัฒนาแนวความเชื่อออกไปอย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น นอกจากจะยึดแบบมุ่งคนและมุ่งงานแล้ว ยังมีการนำเอาประสิทธิผลมาพิจารณาการทำงานเพื่อปรับปรุงการทำงานให้มีประสิทธิภาพตามมาตรฐานต่อไป

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 1 โยบายให้โรงเรียนในสังกัด ดำเนินการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่องเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกและจัดโครงการอบรมพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีภาวะผู้นำมีการดำเนินการวิจัยรูปแบบการ เสริมสร้างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 1 มีการดำเนินการประเมินผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เพื่อให้การดำเนินการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาให้เหมาะสมกับสถานการณ์ของแต่ละสถานศึกษาได้ตามความจำเป็นเพื่อให้มีผลต่อ คุณภาพการศึกษาที่เป็นรูปธรรมขึ้น

ผลการมีคุณภาพภายในสถานศึกษาอาจจะขึ้นอยู่กับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีภาวะผู้นำที่เอื้อต่อการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามีส่วนสำคัญในการพัฒนาองค์กรหมายถึงภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความสามารถที่จะชักนำกิจกรรมของกลุ่มเป้าหมายร่วมกัน (Shared Goal) หรือเป็นความสัมพันธ์ที่มีอิทธิพลระหว่างภาวะผู้นำ (Leaders) และผู้ตาม (Followers) ซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายร่วมกัน (Shared Purposes) หรือเป็นความสามารถที่จะสร้างความเชื่อมั่นและให้กาสนับสนุนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร (รังสรรค์ ประเสริฐศรี, 2551, หน้า 39) ดังนั้น ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา จึงมีความสำคัญมากในการมีคุณภาพภายในสถานศึกษา การพัฒนาองค์กรให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีมีคุณภาพมีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการ ส่งเสริม สนับสนุน อำนวยความสะดวก ให้คำปรึกษาหารือและดูแลให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม โดยบทบาทของภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นแกนหลักในทุกขั้นตอนของการดำเนินการ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ทั้งหลาย ได้เกิดความมั่นใจในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาว่าเป็นไปอย่างมีคุณภาพ ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพของผู้รับการศึกษาทุกคนอย่างทั่วถึง ผู้บริหาร โรงเรียนจึงจำเป็นต้องใช้ภาวะผู้นำที่มีความสัมพันธ์ในการดำเนินงานในช่วงเปลี่ยนผ่านให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างเต็มที่

จากประเด็นดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนกับคุณภาพการศึกษาตามผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูเพื่อเป็นประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาภาวะผู้นำผู้บริหาร โรงเรียน สามารถดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การจัดการศึกษาปรับปรุงและส่งเสริมให้โรงเรียนให้บรรลุประสิทธิผลได้อย่างมีประสิทธิภาพและเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการประเมินภายนอกจากองค์กรมหาชนตามรูปแบบของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาต่อไป

คำถามของการวิจัย

1. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครอยู่ในระดับใด
2. ภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนกับผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครมีความสัมพันธ์กันหรือไม่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดวัตถุประสงค์การวิจัย ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรสาคร
2. เพื่อศึกษาผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนตามความคิดเห็น ของครูกับผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรสาคร

สมมุติฐานของการวิจัย

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนตามความคิดเห็นของครูกับผล การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจที่ศึกษาความคิดเห็นจากครูผู้สอนใน โรงเรียน ประถมศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนตามความคิดเห็นของครู กับผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรสาคร โดยกำหนดขอบเขตการวิจัยดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ประชากรประกอบด้วย ครูใน โรงเรียน ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ปีการศึกษา 2554 จำนวน 104 โรงเรียน รวมครูจำนวนทั้งสิ้น 2,274 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทำการศึกษากับกลุ่มตัวอย่างได้แก่ คือ ครู ในโรงเรียนประถมศึกษา ของโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ได้

กลุ่มตัวอย่างจำนวน 340 คน ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามวิธีของ Krejcie and Morgan (1970, pp. 608-609)

2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

2.1 ภาวะผู้นำตามแนวคิดของ Bass and Avolio (1994) แนวคิดของ Theodore Levitt แนวคิดของ Warren Bennis และแนวคิดของ Stogdill (1974, pp.74-75) ได้แก่

- 2.1.1 ความสามารถ
- 2.1.2 ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
- 2.1.3 การมีส่วนร่วม
- 2.1.4 การมีวิสัยทัศน์
- 2.2.5 ความน่าเชื่อถือ
- 2.1.6 การมองกว้างและไกล
- 2.1.7 ความใฝ่รู้
- 2.1.8 การมีมนุษยสัมพันธ์
- 2.1.9 ความกล้าหาญและกล้าตัดสินใจ
- 2.1.10 การมีคุณธรรมจริยธรรม

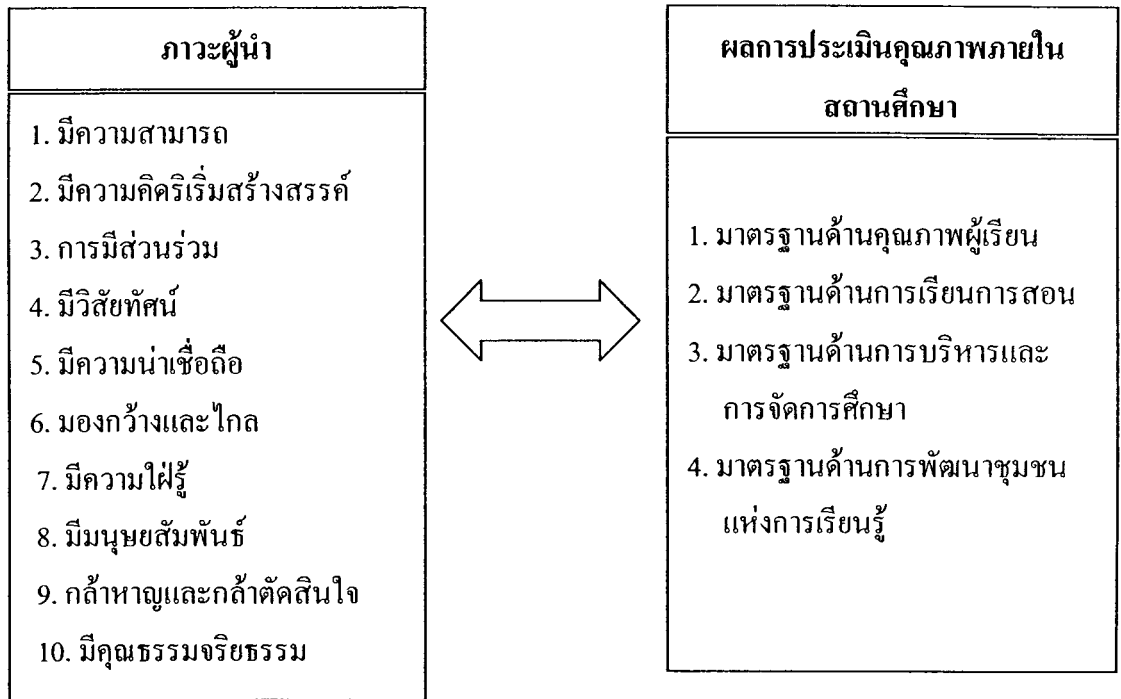
2.2 ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยยึดตามกฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย มาตรฐาน 4 ด้าน ดังนี้

- 2.2.1 มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน
- 2.2.2 มาตรฐานด้านการเรียนการสอน
- 2.2.3 มาตรฐานด้านการบริหารและการจัดการศึกษา
- 2.2.4 มาตรฐานด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้

3. ขอบเขตด้านเวลา

- 3.1 ระยะเวลาในการวิจัย ปีการศึกษา 2553 - ปีการศึกษา 2554
- 3.2 ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตุลาคม 2554 - มกราคม 2555

กรอบแนวคิดในการวิจัย (Conceptual Framework)

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความสัมพันธ์ หมายถึง ความเกี่ยวเนื่อง เชื่อมโยง สอดคล้องระหว่างข้อความหนึ่งกับอีกข้อความหนึ่ง

ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง กระบวนการซึ่งผู้บริหาร โรงเรียนใช้อิทธิพล ศิลปะหรือความสามารถที่จะบัญชาได้ปฏิบัติการและอำนาจการให้ร่วมใจกับตน ดำเนินการเพื่อให้ บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยจะต้องแสดงให้เห็นว่าสนับสนุนในความสามารถของ ผู้ได้บังคับบัญชา

มีความสามารถ หมายถึง สมรรถภาพ ในการปฏิบัติงาน ซึ่งบุคคลจะมีความสามารถใน งานด้านใดได้ จะต้องมีความรู้ในงาน มีทักษะ หรือประสบการณ์จากการปฏิบัติจริงในงานจึงต้อง เป็นผู้ที่มีใจใฝ่เรียนรู้ ฝึกฝนพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ปรับปรุงงานอยู่ตลอดเวลา รู้จักพัฒนา

ความคิด ของคน ไม่ยึดติด ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและปรับตัว
ได้

มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ หมายถึง มีการนำข้อบกพร่องภายในองค์กรมาปรับปรุง มี
การนำเทคโนโลยีต่างๆ มาใช้ในหน่วยงาน มีการแลกเปลี่ยนความรู้ มีการให้บุคลากรศึกษาเพื่อ
พัฒนาความรู้ความสามารถเพิ่มเติม มีการปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยตลอดเวลา

การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการให้บุคคลเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงาน
พัฒนา ร่วมคิด ตัดสินใจ แก้ไขปัญหาด้วยตนเอง เน้นการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องอย่างแท้จริงของ
บุคคล แก้ไขปัญหาร่วมกับการใช้วิทยาการที่เหมาะสมและสนับสนุน ติดตามการปฏิบัติงานของ
องค์กรและบุคคลที่เกี่ยวข้อง

มีวิสัยทัศน์ หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการมองเห็นภาพในอนาคตที่ต้องการ
จะให้เป็นซึ่งมีเอกลักษณ์เฉพาะ โดยภาพนั้นจะสอดคล้องกับเป้าหมายขององค์กร มีความเป็นไปได้
ที่สามารถมองเห็นวิธีการปฏิบัติที่มีทิศทางและขอบเขตที่จะนำองค์กรไปสู่เป้าหมาย

มีความน่าเชื่อถือ หมายถึง มีความกล้าและสามารถในการตัดสินใจเฉพาะหน้า มี
อุดมคติทัศนคติวิสัยทัศน์ทำให้เชื่อถือได้ มีความเป็นตัวของตัวเองและประพฤติตนเป็นแบบอย่าง มีการ
ให้อิสระในการตัดสินใจของผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา มีการสร้างความเป็นผู้นำที่มีความรู้หรือ
ความสามารถพร้อมทั้งคุณธรรม

มีมองกว้างและไกล หมายถึง มีความพยายามที่จะนำองค์กรสู่ความเป็นสากล มีการ
วางแผนเพื่อรองรับเทคโนโลยีใหม่ๆ ที่จะมาถึง มีนำหลักสูตรการเรียนการสอนมาปรับปรุงใหม่ให้
ทันสมัย มีการวางนโยบายไว้ล่วงหน้า มีการให้ความสำคัญกับการทำงานระหว่างประเทศ

มีความใฝ่รู้ หมายถึง มีการแสวงหาความรู้ในการบริหารงานที่ใหม่ๆ มีความอยากรู้
อยากเห็นในข้อบกพร่องของตัวเอง นำความรู้ที่ได้มาพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง สนใจติดตามความ
เคลื่อนไหวของสังคมที่เปลี่ยนแปลง

มนุษยสัมพันธ์ หมายถึง กระบวนการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำและผู้ใต้
บังคับ เพื่อให้ได้มาซึ่งความยอมรับนับถือ ความไว้วางใจ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมี
ความสุข ประสานความคิด ประสานประโยชน์สามารถทำงานร่วมกับคนได้ทุกเพศทุกวัย

กล้าหาญและกล้าตัดสินใจ หมายถึง ไม่กลัวต่ออันตรายความยากลำบาก สามารถการ
แก้ปัญหาที่กล้าตัดสินใจเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย มีการยอมรับความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชา มี
การยึดติดอยู่กับความคิดเดิมๆ มีการกล้าตัดสินใจในเทคโนโลยีใหม่ๆ

มีคุณธรรมจริยธรรม หมายถึง มีความรักในความยุติธรรมซื่อสัตย์สุจริต มีการยอมรับความบกพร่องของตนเอง มีการยอมรับความคิดเห็นของคนอื่น มีทัศนคติที่ดีต่อบุคลากรในหน่วยงาน มีความกล้าทำสิ่งที่ถูกต้องมากกว่าสิ่งที่ถูก

การประเมินคุณภาพภายใน หมายถึง กระบวนการดำเนินการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติงานของโรงเรียนที่กระทำโดยบุคลากรในสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาโดยอาศัยหลักการและวิธีการจัดการคุณภาพ (quality management) เพื่อสร้างความมั่นใจและเป็นหลักประกันว่าสถานศึกษาได้จัดการศึกษา ทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพหรือมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตรงตามที่มาตรฐานการศึกษากำหนด

ผลการประเมินคุณภาพภายใน หมายถึง ผลการประเมินและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเองจากผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 4 มาตรฐาน คือ มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานด้านการเรียนการสอน มาตรฐานด้านการบริหารและจัดการศึกษาและมาตรฐานด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ มาตรฐานประมาณค่า 4 ระดับ

มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน หมายถึง คุณลักษณะของนักเรียนที่แสดงออก 2 ประการ คือ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และมีทัศนคติทางบวกต่อการศึกษา ซึ่งเป็นผลในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่เกี่ยวกับกระบวนการจัดการศึกษา เพื่อผลิตนักเรียนที่มีคุณภาพ

มาตรฐานด้านการเรียนการสอน หมายถึง ความสามารถของครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

มาตรฐานด้านการบริหารและการจัดการศึกษา หมายถึง ความสามารถของสถานศึกษาในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก และความสามารถในการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียน ซึ่งประสิทธิผลในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่เกี่ยวกับการบริหารการวางแผนและการดำเนินงานด้านการบริหาร เพื่อให้ครูสามารถผลิตผลงานและเกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

มาตรฐานด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ หมายถึง ความสามารถของสถานศึกษาในการตอบสนองความต้องการและความพึงพอใจของผู้ชุมชนทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ซึ่งเป็นผลในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่เกี่ยวกับการตอบสนองความพึงพอใจของชุมชน

โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนหรือสถานที่จัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัยระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

ครู หมายถึง บุคลากรที่เป็นข้าราชการที่ทำหน้าที่สอนใน โรงเรียนสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา หมายถึง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสมุทรสาคร สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การศึกษาวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนกับผลการ
ประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสมุทรสาคร การวิจัยครั้งนี้ คาดว่าจะได้รับประโยชน์ดังนี้

1. ได้ทราบถึงระดับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนกับผลการ
ประเมินคุณภาพคุณภาพภายใน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สมุทรสาคร
2. ได้ทราบถึงระดับภาวะผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสมุทรสาคร
3. เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาปรับปรุงและส่งเสริมให้โรงเรียนสามารถ
ดำเนินการประเมินคุณภาพภายใน โรงเรียน ให้บรรลุประสิทธิผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. เตรียมความพร้อมเพื่อรับการประเมินภายนอกองค์การมหาชนตามรูปแบบของ
สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาต่อไป
5. ใช้เป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาและปรับปรุงการบริหารจัดการศึกษาตามแนว
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2545